

7/6022
GK.147

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.419/2084/7150
Konu : Yazılı soru önergesi

19 / 12 / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/06/2016 tarihli ve 43452547-120.07-41364 sayılı yazı,
b) 01/07/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01.E.1522/5605 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Tunceli Milletvekili Alican Önlü tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6022 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.419/2083/7149

Konu : Yazılı soru önergesi

19/12/2016

Sayın Alican ÖNLÜ
Tunceli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6022 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "siyasi tutsak" kavramı yoktur. Ceza infaz kurumlarında, haklarında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşen "hükümlü"ler, mahkûmiyet kararı verilen ancak hükmü kesinleşmemiş "hükümsüz"ler ile mahkemeler ve sulh ceza hâkimliklerince tutuklama kararı verilen "tutuklu"lar barındırılmaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

III- Arama, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması gibi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

hususlara yer verilmiştir. Tüzüğün 46. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçlarının ceza infaz kurumuna girişinin önlenmesi ayrıca bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin eğitim dokümanları ve dışarıya olan bağlantılarını kesmek için her türlü haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

IV- A) Süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı, 5275 sayılı Kanunun 62. maddesinde düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasında hükümlünün, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahip olduğu; ikinci fıkrasında resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınların, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verileceği; eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitaplarının denetime tâbi tutulamayacağı; üçüncü fıkrasında kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayının hükümlüye verilmeyeceği hükümlerine yer verilmiştir.

B) 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ve internet olanaklarından yararlanma hakkı" kenar başlıklı 67. maddesinde yer alan hükümler gereğince, ceza infaz kurumlarında merkezi yayın sistemi üzerinden izlenebilen televizyon kanalları, hükümlü ve tutuklulardan gelen talepler doğrultusunda idare ve gözlem kurulunca belirlenmektedir. Özellikle mevcudu kalabalık ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutuklular arasında anket yapılmak suretiyle en çok talep edilen kanallar belirlenmekte ve merkezi sistemden yayın yapılmaktadır.

C) Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı ise 5275 sayılı Kanunun 68. maddesinde düzenlenmiş olup, maddenin ikinci fıkrasında, hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve telgrafların mektup okuma komisyonu bulunan kurumlarda bu komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetleneceği hükmüne yer verilmiştir.

V- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların, Kurum müdürü hakkında çeşitli tarihlerde Edirne Cumhuriyet Başsavcılığına şikâyetlerde bulunduğu, açılan soruşturma neticesinde kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği,

B) Kurum müdürünün kendine bir ekip oluşturduğu ve talimatlara uymayan infaz ve koruma memurlarının sürgüne gönderildiği iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

C) Kurumda barındırılan örgüt mensubu bir kısım hükümlü ve tutuklunun yapılan sabah sayımlarını protesto etmek amacıyla oda ve bahçe kapılarına tekme, yumruk ve sert cisimlerle yıkarasına vurarak zarar verdikleri, söz konusu eylemleri gerçekleştiren hükümlü ve tutuklulara Kurumda korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak ve Kurum tesislerine, araç ve gereçlerine zarar verme eylemlerinden dolayı disiplin cezası verildiği, bununla birlikte disiplin kurulunca verilen kimi kararların infaz hâkimliğince, kimi kararlarında ilgili ağır ceza mahkemesince iptal edilebildiği ve iptal edilen kararlarının yerine yeni bir karar alınmadığı, dolayısıyla, kesinleşmiş disiplin yaptırım kararlarının infaz edilmekte olduğu, bağımsız yargı denetimine açık bulunan disiplin kararlarında keyfiliğin söz konusu olmadığı,

Ç) 30/06/2016 tarihi itibarıyla, Kurumda İŞİD terör örgütü üyesi hükümlü ve tutuklunun bulunmadığı,

D) Kurumdaki hükümlü ve tutuklular tarafından gönderilen veya kendilerine gelen Türkçe dışında yazılan süreli ve süresiz yayınlar ile mektup, faks veya telgraf gibi iletilerin, incelenmek üzere Türkçe'ye tercüme ettirildiği, mektup adı altında ortalama otuz, kırk sayfadan oluşan yazıların yazıldığı, bu nedenlerle tercüme işleminin uzun sürdüğü, sakınca görülmeyen mektup faks ve yazıların ilgililerine teslim edildiği ya da ilgililere gönderildiği,

E) Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 14/03/2016 tarihinde Tekirdağ 1 ve 2 Nolu F tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarından 30 hükümlü ve tutuklunun nakil olarak geldiği, söz konusu hükümlü ve tutukluların kuruma kabulü sırasında mevzuat hükümlerine göre işlem yapıldığı, hükümlü ve tutuklulara işkence yapılmasının söz konusu olmadığı,

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

F) Ağırlaştırılmış m¼ebbet hapis cezasına mahk¼m olan h¼k¼ml¼lerin cezalarının 5275 sayılı Kanunun 25. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince tek kişilik odalarda yerine getirildiği, Kurumda sağlık kurulu raporuyla tek başına kalması hayati risk oluşturan h¼k¼ml¼ ve tutuklunun bulunmadığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAÇ
Bakan